

CENA 50 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
na str. 1, 2, 3. m. 250., w tekście m. 200.
Nekrologi 250 mk. zwyczajnie 120 mk.

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poi

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie 800 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 1000 Mk.
Zagranicą 2000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 40 Mk.

№ 207 (7246)

Środa, dnia 13 Września 1922 r.

Rok XXX

Syndykat Rolniczy Kaliski

Sp. Akc.

poleca w Centrali i Filjach: w Sieradzu, Błaszczkach, Turku, Uniejowie, Koninie i Słupcy 2442

siarczan miedzi

do zaprawiania pszenicy
przed siewem.

Dr. P. KLINGER
SPECJALISTA
chorób wenerycznych i skórnych
(analizy krwi na syfilis) 1402
przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7.
w niedziele i święta od 11—1. Towarowa 3, I p.

Doktor
S. Wałchowiczowa
Al. Józefiny № 13, front, II piętro
Choroby wewnętrzne i dziecięce
ANALIZY
moczu, kału, płwocin, soku żołądkowego
i krwi (na syfilis i inne.)
Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 po poł.
2478

Więzienny Dział Pracy
posiada na składzie do sprzedaży po
bardzo przystępnych cenach, **beczki**
dębowe na kapustę oraz **faski**
sosnowe z żelaznymi obręczami, na-
dające się na marmoladę, owoce i t. p.

Telegramy.

Pieniądze na wypłatę.

KATOWICE, Województwo śląskie do-
starczyło dziś zarządom przedsiębiorstw
przemysłowych 3 miliardy marek na wypła-
tę dla robotników. Przemysłowcy przyjęli te
sumy na wypłatę pod warunkiem, że robot-
nicy zgodzą się odebrać należne im pienią-
dze w walucie polskiej i rząd polski zob-
owiąże się wykupić powyższe 3 miliardy ma-
rek polskich po tym samym kursie, nie pó-
źniej, niż 30 września r. b.

Warunki tureckie

PARYŻ, Wolff. Paryski przedstawiciel
angielskiego rządu Achmed Serid Bey oś-
wiadczył współpracownikowi „Intransigent”

że warunki pokojowe jego rządu są te same,
co przed 3 laty. Konstantynopol, Adrianopol
i Tracja mają przypaść Turcji. Turcja ma
nadto otrzymać odszkodowania za szkody,
wyrządzone przez greków. Kemaliści będą
się starali wszelkimi siłami zawładnąć Dar-
danelami, bez względu na to, jakie wojska
będą się tam znajdowały.

Zarządzenie policyjne dla Katowic.

KATOWICE, Dyrektor policji zarządził
z powodu ostatnich zająć w mieście i po-
wiecie Katowice, że 1) zgromadzanie się na
ulicach i placach publicznych jest zakazane;
2) przebywanie na ulicach i placach publi-
cznych po 9-ej jest dozwolone tylko w razie
ważnej potrzeby, 3) wszystkie restauracje,
kawiarnie i kinematografy muszą być o godz.
10-ej wieczorem zamknięte.

Szynki, które dotychczas w dniach wy-
płaty musiały być zamykane o godz. 4-ej po
poł. muszą być aż do odwołania całkowicie
zamknięte. 4) przedstawienie w teatrach, kine-
matografach i kabaretach trwać mogą naj-
później do 9-ej wiecz. 5) bramy domów ma-
ją być o godz. 9-ej wieczorem zamknięte.

Zajęcie Smyrny.

PARYŻ, Havas. Komunikat minister-
jum marynarki donosi, że zajęła Smyrnę
druga dywizja turecka pod dowództwem Żo-
ki-Beja, przyczem wojska komalistyczne za-
chowały się najzupełniej poprawnie.

Detronizacja Konstantyna

BORDEAUX, Wśród żołnierzy greckich
ewakuowanych ze Smyrny, którzy przybyli
do Aten, panuje wielkie niezadowolenie. Żoł-
nierze przechadzają się po ulicach miasta,
wyrzekając na króla. W niektórych kołach
rozpoczęto agitację za detronizacją króla.

Rezultat rządów bolszewickich

BORDEAUX, Według oficjalnych da-
nych rządu moskiewskiego ilość egzekucji
wykonanych w Rosji sowieckiej od grudnia
1917 roku wynosi 1,766,113.

Wielka kradzież

WARSZAWA, Z mieszkania Świtkow-
skiego skradziono następujące przedmioty
należące do Marii Buczta (Puławska 9): 39
szutek biżuterii złotej i srebrnej w tem 2 na-
szyjniki złote z 75 brylancikami, 100 rb. bi-
lonu srebrnego, 20.000 rb. rosyjskich w ban-

knotach, 6.000 mk. polskich, 60 mk. niemiec-
kich, srebrnych, 3 szt. ubiorów męskich oraz
listy zastawne tow. kred. ziemskiego i m.
Warszawy po 100, 500, 1.000 i 3.000 rb. Li-
sty i biżuterje skradzione wraz z kasą sta-
lową, Wartość skradzionych przedmiotów
wynosi kilkanaście milionów, lecz ile, do-
kładnie jeszcze nie ustalono.

Milion franków za polski wy- nalazek lotniczy

WARSZAWA 12. Jak się dowiadujemy
inż. Malinowskiemu, który skonstruował apa-
rat powietrzny z ruchomymi skrzydłami, co
zwiększa jego bezpieczeństwo i ogranicza te-
ren potrzebny do wzlotu i lądowania zaofia-
rowali Francuzi milion franków za odstąpie-
nie wynalazku. Koła fachowe uznają wynal-
azek inż. Malinowskiego za niesłychanie
doniosły—trudno więc pogodzić się z myślą,
by znalazł on zastosowanie praktyczne za-
granicą a nie w kraju.

Marka Polska idzie w górę

WARSZAWA 12. Na wczorajszej gieł-
dzie waluty obce uległy ponownej znacznej
zniżce. Dolary—6700, funty—30.000, franki
500, marki niemieckie—4.

Zjazd prezesów i prokuratorów sądów apelacyjnych

POZNAŃ 12. Dn. 12 września odbędzie
się pod przewodnictwem ministra sprawiedli-
wości zwołany do Poznania, z powodu trud-
ności mieszkaniowych w Warszawie, zjazd
prezesów i prokuratorów sądów apelacyjnych
z całej Polski w sprawach, dotyczących uni-
fikacji poszczególnych urzędów organizacyj-
nych wymiaru sprawiedliwości, a przede-
wszystkiem w sprawie projektu jednolitej
ustawy o więzownictwie, którą będzie refe-
rował dyrektor departamentu więziennego
ministerjum spr. Augustynowicz. Ponadto
omawiane będą sprawy: projektu nowej usta-
wy o wynagrodzeniu sędziów i prokuratorów,
zaliczenia urzędników sądowych do katego-
ryj służbowych, obliczania kosztów sądowych
za czynności pomocnicze, wynagrodzenia
ławników i sędziów przemysłowych, wresz-
cie szeregu innych spraw bieżących, obcho-
dzących całe sądownictwo polskie.

Minister zamierza również zwiedzić za-
kład więzienny we Wronkach w Wielkopolsce.

Zjazd katolicki w Katowicach.

KATOWICE 12. D. 10 b. m. odbył się
w Katowicach zjazd katolicki przy udziale
30.000 ludności.

O godz. 10 z rana dbyła się na boisku
przy parku Kościuszkowskim msza św., od-
prawiona przez ks. Kapicę. Po nabożeńst-
wie przeszedł pochód ulicami miasta w kie-
runku Rynku, gdzie z 3 mównic wygłoszono
mowy.

O godz. 4-ej po południu, odbyło się
zebranie, na którym przemawiał ks. dr. Ku-
bina, dyrektor Schnapka i poseł Dąbek na
„Kościół a państwo”, „Kościół i szkoła” i
„Akcja katolicka”. Jednocześnie w dwu in-
nych salach wygłoszono mowy na te same
tematy.

W ciągu obrad odczytano telegram od Ojca św. Piusa XI z błogosławieństwem dla zjazdu.

Zjazd zamknięto o godz. 7 wiecz.

Przyjęto szereg uchwał, z których jedna wyraża współczucie dla ludu śląskiego, prześladowanego na Śląsku Opolskim. Uchwała ta brzmi:

„Pierwszy zjazd katolicki nie może milcząco przejść do porządku dziennego nad ciężką dolą naszej przeszłości 600.000 braci po niemieckiej stronie Górnego Śląska, który pozbawiony był gwałtem wszystkich kierowników zarówno duchownych, jak świeckich. Niesłychany terror wnosi się tam nawet do kościołów. Protestując głośno przeciw takiemu bezprawiu, i gwałtom przed obliczem całego świata kulturalnego, zasyłamy tej biednej braci naszej najserdeczniejsze pozdrowienie, jako też wyrazy współczucia. Kochani bracia, w obronie wszystkich słusznych praw całkowicie chcemy wam całą siłą dopomagać. Mimo wszelkich trudności i krzywd, nie upadajcie na duchu, dopóki nie nastaną i dla was lepsze czasy. Strzeżcie wiernie i mężnie wiary i języka ojców naszych, nie traćcie ducha.”

Inna uchwała zwraca się z gorącą prośbą do właściwych władz kościelnych i państwowych, aby jaknajprędzej porozumiały się w sprawie utworzenia samodzielnej diecezji dla województwa śląskiego.

Zjazd uchwalił wysłanie następujących telegramów:

„Jego Świątobliwość Pius XI, Rzym.

Pierwszy śląski zjazd katolicki składa u stóp Waszej Świątobliwości najpokorniejsze śluby wierności i miłości synowskiej, jako też stałego posłuszeństwa.”

P. Naczelnik państwa, Józef Piłsudski, Warszawa.

Panie naczelniku państwa! My, katolicy z prastaraj ziemicy Piastowskiej, zgromadzeni dziś w Katowicach na pierwszym zjeździe katolickim, dziękując Bogu za wyzwolenie z ciężkiej wiekowej niewoli i za złączenie się z ukochaną Macierzą polską, zasyłamy tobie wyrazy czci i Macierzy przysięgę niezłomnej wierności i miłości, jako też zapewnienie, że jej kornie i karnie służyć chcemy.”

„Marszałek sejmu Trąpczyński, Warszawa.

Pierwszy śląski zjazd katolicki zasyła tobie, p. marszałku i sejmowi ustawodawczemu wyrazy czci oraz zapewnienie, że wszystkie warstwy naszego społeczeństwa katolickiego pracować będą z całym poświęceniem dla dobra ukochanej Ojczyzny.”

„Jego Eksceleńcja ks. Prymas Dalbor, Poznań.

Katolicy województwa śląskiego, zgromadzeni dziś w Katowicach na pierwszym zjeździe katolickim, wyrażają Waszej Eminencji i całemu episkopatowi polskiemu cześć oraz przyrzekają, że solidarnie z całym kościołem w Polsce pracować będą dla dobra Kościoła i Ojczyzny.”

„Do kardynała Bertrama we Wrocławiu

Waszej Eminencji zasyła pierwszy zjazd katolicki Śląska polskiego wyrazy czci oraz zapewnienie niezłomnej wierności dla Kościoła katolickiego.”

Cele podróży gen. Sikorskiego zagranicę

WARSZAWA 12. Wyjazd szefa sztabu Generalnego do Paryża ma na celu asystowanie przy wielkich manewrach jesiennych, na które gen. Sikorski został zaproszony. Nie sympatji, nawiązana na polach bitew polskich między polskim a francuskim Sztabem Generalnym w osobie tak wybitnego przedstawiciela tego ostatniego, jak gen. Weygand, zostanie we Francji zadziergnięta w silniejszy węzeł (ze względów wojennych) podróży Szefa Sztabu Generalnego ma znaczenie pierwszorzędne, gdyż metody walki, ustalające się we Francji na podstawie doświadczeń wojennych, a stosowane przez wzorowe kadry wojska francuskiego przy rozwinięciu w całej po-

jedze nowoczesnych środków walki, wywierają z natury rzeczy wpływ na organizację, uzbrojenie i wyszkolenie naszego wojska, związanego z francuskim nie tylko węzłami braterstwa, lecz także zadaniem wspólnego utrzymania ledwo przywróconego do równowagi pokoju w Europie. Po wizycie we Francji, Szef Sztabu Generalnego ma udać się do Londynu, by i tam, zbliżając się bezpośrednio do dotychczas mniej nam znanych systemów angielskiego wyszkolenia bojowego, zapoznać się zarazem z tamtejszą techniką wojenną, która w ostatnich latach powojennej pracy poczyniła olbrzymie postępy.

Zakłady Elektryczne

Vertex

Warszawa, Marszałkowska Nr. 98

List z Gdańska.

Żywność polska dla Gdańsk. — Echa konferencji genewskiej. — Sprawa składnicy amunicji polskiej na Holmie. — Ruch zarobkowy. — Krematorium w Gdańsku. — Napad na marynarzy francuskich. — Odznaczenie renegata. — Szowinizm socjalistów gdańskich.

Gdańsk, we wrześniu 1922 r.

Senat Wolnego Miasta wszedł w porozumienie z tutejszym oddziałem Polskiego Syndykatu jajożarskiego i sprowadził dla miejscowej ludności kilkaset tysięcy jaj z Małopolski. Oczywiście każdy się spodziewał, że jaja te po dzielone będą pomiędzy całą ludność Wolnego Miasta, bez różnicy narodowości, boć przecież inaczej tego nie można było sobie wyobrazić. Tymczasem okazało się iż Senat obdzielił jajami tylko tych ludzi, którzy należą do towarzystw i organizacji niemieckich! I tak w pierwszym rzędzie obdzieleni zostali członkowie wszystkich „Vereinów”, które aż nadto znane są z wrogiego usposobienia wobec Polaków. Dla przykładu wspomnę tu tylko fakt, że członkowie najbardziej wrogiego podkom „Wirtschaftsverbandu” otrzymali nawet po kilka tysięcy jaj, które, rzecz prosta, sprzedawać będą dalej po cenach wygórowanych. Cena w zakupie wynosiła od Senatu dla tych „Heimath-treuerów” 7 marek, podczas gdy w sklepach tutejszych płaci się 10.50 mk., według cennika urzędowego. Można więc sobie wyobrazić, jak pożądanym był ten artykuł dla wszystkich i jak pragnęły liczne niezamożne rodziny polskie nabyć go po tańszej cenie, gdy tymczasem Senat w niesłychany sposób skrzywdził je, usuwając zupełnie od podziału. Wobec tak jaskrawej szkany, nasuwa się pytanie, czy rząd polski i wymieniony syndykat nie zajął się o Polaków gdańskich, wobec których Senat stosuje prawo obywatelskie drugiej klasy, jak za czasów pruskich. Brak poprostu słów, żeby odpowiednio nazwać tak krzywdzący nas czyn Senatu. Takie załatwienie sprawy musi przecież wyjść na naszą niekorzyść, już nie tylko tutejszej ludności polskiej, lecz całej Polski, z której Prusacy ciągną soki żywotne, a mimo to, starają się zniesławiać na każdym kroku i utrudniać wykorzystywanie

jej słusznych praw w Gdańsku, przyznanych traktatem wersalskim i konwencją gdańsko-polską. Kiedyż nareszcie zdołamy przejrzeć, by nie pozwolić się oszukiwać.

Prasa niemiecka w Wolnym Mieście, bez różnicy kierunku, podniosła wrzawę z powodu stanowczej postawy delegacji polskiej w Genewie gdzie zagrożono Gdańskowi cofnięciem wszystkich koncesji, przyznanych przez Polskę. „Danziger Neueste Nachrichten” pisze naiwnie, iż dlań niejasne są te groźby polskie, bo przecież Polska zobowiązała się wobec Gdańska i zobowiązani tych cofnąć nie może. Podobnie wyraża się „Danziger Zeitung” nazywając przy tym stanowisko delegacji polskiej „niewdzięcznością wobec Gdańska”. Oczywiście w parze z temi błatami idzie organ katolicki Niemców, największych wrogów naszych — „Danziger Volksblatt”, a wściekłość wydawaną za pieniądze rządu berlińskiego monarchistycznej „Danziger Allgemeine Zeitung”, nie ma granic, jak to zresztą zawsze bywa, gdy chodzi o Polskę. A tutejszy dziennik socjalistów prawicowych, którzy zresztą są tylko Prusakami, — „Danziger Volksstimme”, rozpisuje się również w tonie beczelnym na temat groźb polskich, starając się zbagatelizować stanowisko delegacji naszej. Tak oto występują Niemcy solidarnie, gdy chodzi o Polskę. I zresztą trudno się dziwić ich stanowisku, bo przecież złożyła się na to w wielkiej mierze nasza ustepliwość wobec Gdańska.

W związku z decyzją Rady Ligi Narodów według której wyspa Holm oddana została Polsce na urządzenie tam składnicy do wyładowywania amunicji, starają się Niemcy tutejsi odpowiedzieć na groźby Polski groźbami ze swej strony. To też na zjeździe wszechniemieckiej partii monarchistów, odbytym w ubiegłą niedzielę przy udziale delegatów z Niemiec jak za czasów Wilhelma), powzięto rezolucję, domagając się, aby Senat stanowczo wpłynął na Ligę Narodów, by cofnęła swą decyzję i nie oddawała Polsce Holmu, gdyż Gdańsk wystawiony będzie przez to na bardzo poważne niebezpieczeństwo. Gdy jednak za czasów pruskich Gdańsk był fortecą, a w każdej prawie dzielnicy znajdowały się składnice amunicji, zaś port gdański w przeważnej części służył tylko potrzebom niemieckiej floty wojennej, to wtenczas było dobrze i nikt nie śmiał wystąpić ani w prasie, ani też w inny sposób przeciwko zbrojnemu straszakowi pruskiemu, gdyż militarystom pruski nazywany był porządkiem, co zresztą podkreślił z całą stanowczością, nieżyjący już kanclerz Rzeszy, katolik hrabia Hertling na jednym z posiedzeń parlamentu niemieckiego a całe Niemcy solidaryzowały się z tem najzupełniej.

Gdy Polska po odzyskaniu niepodległości przeżywała ciężkie chwile, jako państwo młode, ograbione przez najeźdźców i zmuszone własnymi siłami odbudowywać się po ciężkiej połodze wojennej, nazywano ją krajem bezładu, a już o takich wypadkach, jak np. strajki prasa niemiecka rozpisywała się w całych łamach, jak niemiej starała się z jaknajbardziej jejmej strony przedstawić lichy stan gospodarki naszej, choć w sąsiednich Niemczech działo się gorzej. Obecnie zaś Gdańsk pod tym względem stanowczo przewyższa Polskę, bo przecież niema tu dnia, aby artykulary żywności nie poszły w górę i to tak bardzo poważnie, że przy najbardziej umiejętnej kalkulacji, traci się poprostu głowę i staje się przed niepewnym jutrem. Zaś strajki są tu bardzo w modzie, gdyż niemal co dzień wybucha bezrobocie w jakiejś gałęzi przemysłu lub rzemiosła itp. Przed kilku dniami zastrajkowali powtórnie krawcy i szwaczki, ostatnio zaś el ktor-monterzy, tak że, jeśli się strajku nie zakończy, to Wolnemu Miastu grozić może brak światła. Słychać również pomruki o zamierzonym strajku pracowników wodociagowych i innych urzędników miejskich.

Wystawione tu przed wojną na przedmieściu Gdańska, we Wrzeszczu (po niemiecku Langfuhr) krematorium, znajduje się coraz liczniejszych zwłonek tego pogańskiego sposobu spalania ciał. Przed tygodniem spalono tu zwłoki b. współpracownika redakcji „Danziger Ztg.” Karla Fuchsa, a podczas obrzędu żałobnego pastor ewangelicki, Pritzel, wygłosił nawet przemówienie, zupełnie jak w kościele, ewangelicko-augsburskim, który dozwala spalać ciała w krematorium. W kilka dni później zostały spalone zwłoki katolickie, niejaki Pelagii Dziurkiewiczowej, na jej specjalne życzenie, wyrażone przed śmiercią. Syn zmarłej odgrywał rolę duchownego i po dokonaniu tej ceremonii trumne opuszczono w podziemia, gdzie następnie zwłoki spalono i pochowano w urnie na przyległym cmentarzu. Fakt ten wywołał w Gdańsku niebywałą sensację, gdyż jest to pierwszy wypadek pochowania w ten sposób osoby wyznania katolickiego. Krematorium tutejsze utrzymywane jest przez miasto.

W ubiegłym tygodniu przybyły do tutejszego

portu trzy okręty francuskiej eskadry bałtyckiej. Zaraz też marynarze, spragnieni życia jądowego zaczęli zwiadać Gdańsk, zachowując się jednak bardzo taktycznie. Ze jednak szowinizm pruski w Gdańsku wzrasta coraz bardziej, przeto zaczęli hakatyści szukać zaczepki z marynarzami, lecz obywateli się na zwykłych wyzwiskach ze strony „Kulturträgerów”, ale w ostatnią sobotę Prusacy postanowili się rozprawić krwawo z największymi ich wrogami. To też banda niegodziwców napadła na spokojnie idących kilku marynarzy przez ulicę Pfefferstadt do Rynku Kaszubskiego, przyczem jednego z nich poturbowano. Rozwydrzeni hakatyści, widząc, że Francuz uległ przemocy, rzucili się w liczbie przeszło 30 na niego i goranili go bardzo ciężko, tak że stan jego budzi bardzo poważne obawy. Marynarze, spostrzegłszy niebezpieczeństwo, w jakie popadł ich kolega, pospieszyli mu z pomocą i wywiali z niego bójka, podczas której Michałkowicz pruscy, przygotowani do tego nalezycie, posługiwali się nożami, łomami żelaznymi itp. A policja „bezpieczeństwa” („Schutzpolizei”), złożona z samych wysłużonych oficerów i podoficerów pruskich, stanęła, ocożywszy się, po stronie napastników, zwracając uwagę na znieprawdopodobnych Francuzów. Prasa niemiecka rozpisuje się bardzo obszernie o tej bójce, zarzucając Francuzom „brak kultury”, a Senat Wolnego Miasta przez swe biuro prasowe kamii prasę wyssaniami z pałca wiadomościami, starając się wykazać niewinność „spokojnych” Niemców gdańskich.

Przy sposobności nadmienić tu wypada, że w swoim czasie Niemcy napadli kilkakrotnie także na marynarzy polskich, którzy jednak „poradzili” sobie z nimi, nabijając niejednak porządne guza, tak że obecnie „chłopcy” naszczęśliwie się nawet poważaniem ich „rycerzy”, wyrobiona już opinia u nich, że umieją bić. Sprawa zajścia zajmie się konsulat francuski w Gdańsku.

Znany renegat Lewandowski, nauczyciel i organista w kościele św. Józefa, otrzymał od monarchistycznego związku wojaków „honorowy wojenny krzyż zasługi” za trudy, poniesione w krzewieniu niemieczyny w Wolnem Mieście. Znając tego renegata, nie zadrżemy Niemcom wcale tego nabożnika, choć z drugiej strony uważamy, iż byłoby bardzo wskazane, aby pan Lewandowski, miłujący tak bardzo „Deutschland”, wyniósł się ostatecznie tam, skąd mu przystało ów krzyż.

Jeśli się koresponduje do Polski z Gdańska, to niepodobna zdobyć się choćby na jeden list, w którymby nie było mowy o bezczelności pruskiej. Niema bodaj ani jednego miasta niemieckiego, gdzieby w równie bezczelny sposób starano się postępować wobec obywateli innej narodowości choćby co prawda na Mazur. Warmiji i części Pomorza, pozostałej przy Niemcach, dzieją się również różne bezprawia, to przecież stanowią one zaledwie część tego, co się spotyka w Wolnem Mieście prawie codziennie. K. P-n.

KRONIKA

WIECZOR HUMORU I SMIECHU.

W sobotę dnia 17 bm. staraniem Akad. Koła Kaliszczan w sili Rzem. Chrz. danym będzie wieczór humoru i śmiechu. Na szczególną uwagę zasługiwać będzie poraz pierwszy urządzony w Kaliszu Jazd-band, przygotowania do którego odbywają się codziennie.

ZJAZD PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDOWEJ OPIEKI SPOŁECZNEJ W WARSZAWIE

Komitet organizacyjny Zjazdu prosi nas o zastrzeżenie, iż na posiedzeniu tegoż Komitetu, odbytym w Wydziale Opieki i Pomocy Społecznej Magistratu m. st. Warszawy, w dniu 21-zym sierpnia r. b. uchwalone, odbyć Zjazd w dniach 29, 30 września i 1-szym października 1922 r. Zjazd, jak wiadomo, odbyć się miał w czerwcu, lecz został odwołany, z powodu nieszcześliwego wypadku, któremu uległa p. D. Kłuszczyńska, zawnik Magistratu m. Łodzi, a pierwsza inicjatora Zjazdu.

Celem Zjazdu szczegółowe zapoznanie się z projektem nowej ustawy o opiece społecznej, oraz zorganizowanie tejże opieki na przyszłość przy zjednoczonych wysiłkach całego narodu i scharmonizowanej pracy rządu, społeczeństwa i samorządu, jako głównego inicjatora w sprawach opieki społecznej.

Referaty na Zjeździe obejmą poszczególne działy opieki społecznej, oraz zajmą się stroną finansową opieki i omówieniem nowej ustawy. Uczestnicy zjazdu zwiadać również będą zakłady opiekuńcze.

Referaty wygłoszone na zjeździe, oraz przyjęte przez Komisję referatową, będą wydrukowane w Pamiętniku Zjazdu.

Samorządy w liczbie kilkudziesięciu, zgłosiły już swój współudział, pożądanym byłoby, aby uczyniły to inne, pozostałe, ze wszystkich dzielnic Polski.

Z KARTY ZAŁOBNEJ.

W dniu 9 września r. b. w 74 roku życia odszedł w świat ukojenia ś. p. Adolf Zmijewski był nadleśny lasów miejskich.

Ś. p. Adolf Zmijewski urodził się w 1848 r. w majątku Swidry, ziemi Łomżyńskiej, ukończył Gimnazjum w Łomży, w 1865 roku, naukę leśnictwa rozpoczął w szkole leśnej w Marymoncie, a po jej zamknięciu przez Rząd rosyjski ukończył specjalnie otwartą przez wybitnego przyrodnika Wojciecha Jastrzębowskiego szkołę leśną w Feliksowie.

Po ukończeniu szkoły w Feliksowie ś. p. Adolf Zmijewski objął stanowisko podleśnego w leśnictwie Kolskim, a następnie Tureckim, a w czasie reformy leśnej, nie chcąc jechać na proponowaną mu posadę do Rosji, zajmowane stanowisko opuścił i w r. 1892 został zaangażowany jako nadleśny do Kaliskich lasów miejskich we wsi Pęczyska i funkcję tę pełnił do 1921 roku przez 30 lat bez przerwy.

Ogólnie lubiany i szanowany ś. p. Adolf Zmijewski swoją uczciwą i nieskazitelną pracą zjednywał sobie zawsze sympatje i uznanie zarządu miasta i podwładnych, a nawet okupant niemiecki uszanował i cenił pracę Jego, gdyż nie zdewastował tak ukochanych i bronionych od zagłady przez ś. p. Adolfa Zmijewskiego lasów.

Przewlekła choroba i tęsknota za lasami, które zmuszony był opuścić w roku ubiegłym, przyniosła Go w inny lepszy świat.

Ci, którzy bliżej znali ś. p. Adolfa Zmijewskiego wiedzą dobrze, że kraj stracił obywatela, który go nadewszystko miłował, obywatela o charakterze szlachetnym, sercu gołębi i sumieniu czystym.

Niechaj Mu ziemia lekka będzie.

ZNAJOMY

NIEMIŁY WYPADEK.

Na przechodzącą ulicą Warszawską (Julje Małkowską) upadła z balkonu pod numerem 3 doniczka z kwiatami rozbijając się o głowę Małkowskiej. Gdyby doniczka była dobrze umieszczona to w żadnym razie nie było by obawy by nie spadła na ziemię. Cała więc odpowiedzialność spada na właściciela doniczki.

MECZ 25 paź—29 p. S. K. 8:0 (1:0).

Sobotnia gra była wzorem bezplatności. Dziwnem się nam wydaje, jak drużyny stojące na tak niskim stopniu kultury sportowej mogą rozgrywać mistrzostwo dywizji. Wśród graczy obydwu drużyn byli tacy, którzy nie mieli zasadniczego pojęcia o grze w piłkę nożną, zawodnikom tym zdaje się że cłem jest tylko kopnięcie w piłkę. Po kilku pięknych meczach, jakie w ostatnich dniach były rozgrywane na boisku w sobotę, widzowie byli świadkami nie zawodów, a farsy.

ŁAZNIA LUDOWA W KALISZU.

Dzięki usilnym staraniom ks. posła W. Bliżńskiego powstanie w Kaliszu na t. z. Foluszu wielka łaźnia ludowa, którą urządzi własnym kosztem Nadzwyczajny Komisarjat do walki z epidemjami. Miasto wykona tylko roboty murarskie. Wody gorącej do łaźni dostarczać będzie motor stacji elektrycznej w ilości 4,600 litrów na godzinę.

Prezydent Koszowski wyjeżdża w tych dniach do Warszawy, w celu przyspieszenia otwarcia tej nadzwyczaj doniosłej dla miasta instytucji.

Tu zaznaczyć winniśmy, że Bank Ziemi Kaliskiej właściciel zakładu kąpielowego „Goplana” skasował łaźni i wanny wyprzedaje. Pozostał zatem do kąpieli dla 50,000 Kaliszczan wyłącznie Zakład hydropatyczny w parku miejskim, co w żadnym razie nie może być wystarczającym.

ZE SPRAW WOJSKOWYCH.

W sobotę 9go bm. oficerowie 25 p. art. pol. zegnali opuszczającego nasze miasto majora Haukego, który przechodzi do garnizonu poznańskiego, gdzie obejmie stanowisko p. m. dowódcy w p. art. ciężkiej.

Major Hauke, podczas kilkumiesięcznego pobytu w naszym mieście umiał zaskarżyć sobie szczerą sympatię wśród szerokiego kół Kalisza.

MIJSCA NUMEROWANE W WAGONACH.

Z dnia 1 października r. b. wprowadzone zostaną w wagonach pierwszej i drugiej klasy miejsca numerowane. Na razie w pociągach pospiesznych, idących w kierunku: Warszawa—Kraków, Warszawa—Lwów (przez Kraków), Warszawa—Lwów przez Lublin, Warszawa—Gdańsk, Warszawa—Wilno, Łódź—Kaliska i Gdańsk i z powrotem będzie się znajdował jeden wagon z miejscami numerowanymi. Miejsca także będzie można nabywać w kasach kolejowych i w biurach wagonów sypialnych za dopłatą 20 proc. do ceny biletu.

Z TOWARZYSTWA WIDSLAREK.

Komisja Sportowa zawiadamia wszystkie członkiele że ćwiczenia gimnastyczne po przerwie rozpoczynają się we środę t. j. 13 b. m. o godzinie 7ej minut 30 wieczorem w szkole 3go Maja.

Uprasza się o ścisłe i punktualne przybycie.

NOWA TAKSA DLA KOMORNIKÓW SĄDOWYCH.

Z dniem 4 września r. b. została uchwalona taksza dla komorników sądowych, umieszczona w ustawie z dnia 9 lipca 1920 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 67, poz. 450), natomiast weszła w życie nowa taksza, wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia r. b. (Dz. Ust. R. P. Nr. 73, poz. 659).

PAPIEROSY SZMUGLOWANE.

Przechodzący ulicą posterunkowy zauważył mł. dzieńca niosącego paczkę, która mu się wydawała po djerzaną, postanowił więc owego młodzieńca zatrzymać co też uczynił, młodzieniec ów w chwili zatrzymania go niesioną przez siebie paczkę rzucił do rzeki z mostu Kamiennego. Na szczęście nadszedł wywiadowca urzędu śledczego, który wszedł do rzeki po paczkę w której jak się okazało, znajdowało się 4,000 sztuk papierosów poznańskich.

RATOWANIE DZIECI.

Helena Piekienik zameldowała w policji, iż oddała swą dwuletnią curoczkę na wychowanie niejakiej Kamili skiej zamieszkałej przy ul. Wiejskiej 8, która znęcała się stale nad dzieckiem bijąc je i katusząc i zarządzała u karania niemilosiernej wychowawczyni oraz odebranie dziecka.

Z RUCHU ROBOTNICZEGO.

Pracownicy kaliskich garbarni wystawili świeże żądania podwyżki w wysokości 45 proc., pobieranych dotychczas pensji. Zaznaczyć należy że w garbarniach dotychczas płacono dziennie od 1,100 mk. do 4,600.

ZWIĄZEK MIAST.

W piątek ubiegły zebrał się po raz pierwszy po wyborach, dokonanych we Lwowie, zarząd Związku miast.

Ze spraw najpilniejszych rozważano projekt p. ministra opieki społecznej o przyjęciu przez samorządy sprawy dożywiania dzieci w wieku do lat 15. Projekt ten powstał wskutek uchwały sejmowej wkládającej na rząd obowiązek opracowania projektu dożywiania wskutek przerwania akcji Hoovera w Polsce. Rząd poszedł po linii najmniejszego oporu i całą sprawę przekazał samorządom, ograniczając je w wykonaniu takimi samorządami, że akcja ma prowadzić upoważni na do tego instytucja ogólnopanstwowa. Zarząd Związku miast na wniosek referenta dr. J. Zawadzkiego nie zgodził się z tym poglądem i przedewszystkiem ograniczył dożywianie tylko do dzieci rodziców njezamożnych, koszt za pierwsze lat 5 wkláda w jednej trzeciej na samorządy, w dwóch trzecich na państwo. Poza tem zastrzegł, iż obok ogólnokrajowej instytucji samorząd ma prawo powierzyć wykonanie każdej instytucji dobra publicznego, o ile nie zechce działać przez własne organy opieki społecznej. W tej poprawionej redakcji projekt będzie zwrócony ministerium.

Wobec drożyzny w miastach i braków, które odczuwają miasto, na wniosek dr. J. Zawadzkiego uchwalono zwrócić się do p. ministra skarbu, jako naczelnego komisarza do walki z drożyzną z szeregiem dezyderatów, a przedewszystkiem o uznanie Związku miast za przedstawiela naturalnego konsumentów i co za tem idzie powoływanie na narady w sprawie drożyzny prezydenta wicelika Związku miast.

Przy uchwaleniu przez sejm ustawy o elektryfikacji upostedzono interesy miast w sposób niesłychany. Miastom które oddały zakłady elektryczne jako koncesję, odebrano ten przywilej. Skutek był taki, iż zmniejszono wartość majątku miejskiego; wynik był doraźny. Łódź nie może zaprowadzić kanalizacji i wodociągów, kapitaliści bowiem francuscy, którzy mieli dać odpowiednie fundusze, cofnęli się po zapoznaniu się z ustawą, gdyż nie znaleźli w majątku miejskim oparcia dla swej pożyczki.

Przepisów wykonawczych do tej ustawy nie wydano. Związek miast postanowił poczynić starania o wstrzymanie wydania tych przepisów i o zmianę samej ustawy. W tym celu powołano komisję, złożoną z pp. Nowodworskiego i Rzewskiego z prawem kooptacji sił fachowych.

Dyskusję wywołał projekt p. prezydenta Tertila o rozszerzeniu miast i nadaniu samorządom prawa przymusowego remontu i odbudowy zniszczonych budowli. Wobec oczekiwanej noweli do prawa o ochronie lokatorów i projektu sejmowego o odbudowie miast, postanowiono dyskusję odroczyć do następnego posiedzenia.

Do rady naczelnej Związku słowiańskiego wybrano burmistrza Ostrowia, p. Mrozowskiego.

W końcu wybrano nowe prezydium zarządu Związku. Na prezesa powołano prezydenta m. Warszawy p. St. Nowodworskiego, na wiceprezesów: prezydenta Wilna, p. Bańkowskiego, wiceprezydenta Lwowa, prof. Chłamtacza (ponownie), prezydenta Poznania, p. Ratajskiego i dr. J. Zawadzkiego, radnego m. Warszawy (ponownie).

W zebraniu uczestniczyło na 30 członków, 26, reszta usprawiedliwiła swą nieobecność.

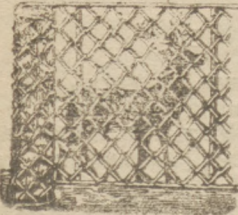
Polecam każdą ilość

2558

**węgla górnośląskiego
i koksu**

pierwszorzędnej jakości po **cenach konkurencyjnych** przy natychmiastowej dostawie
Górnośląski Kantor Węglowy. właściciel **WINCENTY GINTER**
 Kępno, Rynek 31.

Fabryka ogrodzeń drucianych

J. Szczepika

W KALISZU, ul. Młynarska 9,
 (obok cmentarza dom własny).

wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocynkowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórz, skwerów, szkółek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych, jak również posiada stale drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i żwiru, materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien itp.

Ceny przystępne. 2389

Kuśnierka mistrzyni

cechowa, b. pracownica pierwszorzędnych firm zagranicznych i krajowych, wykonuje wszelkie roboty kuśniersko-krawieckie jakoto: palta, okrycia, mufki, kołnierze i wszelką galanterię podług najnowszych modeli

„ZOFJA” **Wrocławska 13,** dom p. Szmidta.
 Wejście przez sklep mechanika. 2525

SWIERZBĘ

w ciągu 3-eh dni leczy uznana przez powagi lekarskie maść „Maydlé F-ra Hebdy”, nie plami bielizny ma przyjemny zapach 2443

Dla koni od swierzby i parcha „EKWOL-HEBDA”.
 Na Hemoroidy-roślinne świeczki **RATELIN HEBDA**.
 Przedstawicielstwo na Kalisz: Apteka J. Kijewski.

Stancja

przy inteligentnej chrześcijańskiej rodzinie dla panienki lub ucznia szkół średnich. Wiad. sklep „Spójnia” róg Wiejskiej i Wrocławskiej. 2557

Zginęła

legitymacja kolejowa wydana w Poznaniu na imię Hyciek Bronisławy. 2564

Zginęło tymczasowe świadectwo demobilizacyjne wydane przez batalion maszynowy Saperów w Nowym Dworze na imię Toczki Franciszka rocznik 1898. 2563

Zginął dowód osobisty

wydany przez urząd gm. Cerków oraz karta powołania wydana przez PKU. w Kaliszu rocznik 1893 na imię Tomasza Kubiaka. 2567

Zginęła karta powołania

wydana przez PKU. w Kaliszu na imię Icka Klapera rocznik 1888.

Do drukarni „Gazety Kaliskiej” **potrzebni**

chłopcy do nauki na nakładacza. 2565

Poszukuje się
**buchaltera-
 korespondenta**

ze znajomością bankową.
 Zgłoszenia Bank Budowlany,
 Główny Rynek № 1, od 10—4
 po południu. 2542

**Magnezyt, Chlorek,
 Magnezii, Resolak**
 najtaniej sprzedaje Poznański
WARSZAWA,
 Marszałkowska 72. 1243

Motor 25-30 koni

na gaz ssany oraz **dynamo**
maszyna na 95 amperów
 110 wolt do sprzedania.
 Kalisz, Niecała 10 III piętro
 G. Brysz. 2540

Suchoty oraz wszelkie
Choroby piersiowe
 leczy

Balsam Thiocolan Age
 używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne. 1921

J. MICHAŁSKI,**Biuro Techniczne****W KALISZU, AL. JÓZEFINY № 9.**

**KANALIZACJA, WODOCIĄGI I WOGÓLE
 WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES TECH-
 NIKI ZDROWOTNEJ WCHODZĄCE.**

Warsztat reperacyjny.

Warsztat Mechaniczny W. Kubickiego

ul. Plac Kilińskiego № 1 po **Rephanie** reperuje
 wszelkie maszyny do **prania, primusy, do mielenia**
czyściaczkę do bielizny i t. p. tamże kupuje
 maszyny do **prania** wszystkich systemów nawet
osyjskie i polamane. 2426

**Rejstrowa
 drukarnia
 w Kaliszu.**

ŁADNIE

**Największy
 zakład gra-
 ficzny
 w ziemi
 Kaliskiej**

DRUKARNIA**„GAZETY KALISKIEJ”**

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

**Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki
 graficznej. Działa, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze,
 druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia
 ślubne oraz wszystkie inne druki. — Kompletnie nowy asortyment
 — — — — — oszczepów najnowszych kroi. — Własna introligatornia. — —**

I DOKŁADNIE

**Maszyny
 pociągowe
 poruszane
 elektrycz-
 nością**

**Maszyny
 zeoserskie
 Stereoty-
 pownia**